

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік \$100.00, на півроку-\$60.00. Для членів УНСоюзу \$75.00 річно, на півроку-\$40. За кожну зміну адреси \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Смилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Проблема шкіл і фінанси Нью Йорку

Із початком нового шкільного року в ЗСА виявилася поважна криза приміщень для шкільних дітей в самому Нью Йорку, яка тепер викликала не лише критичні статті у місцевій пресі, але також велику дискусію на тему фінансів метрополії світу.

Показується, що ще 20 років тому в Нью Йорку було забагато шкільних приміщень, щоб їх заповнити і тому в часі між 1975 і 1982 роками близько 100 шкільних будинків віддано на інший ужиток, продано або просто знищено.

Сьогодні, в 1996 році, є в Нью Йорку 91,000 шкільних дітей — більше, як школи можуть вмістити примістити, і з початком року мусять дослівно «втиснути» їх у вже переповнені класи, в читальні, кафетерії і роздягальні. Кожного дня бачимо світліни дітей, що сидять у невідповідних приміщеннях, що, розуміється, викликає незадоволення так їхніх батьків, як і учителів.

Про зріст числа дітей у шкільному віці можна було знати з усіх даних про приріст населення і число народин. Отож для адміністраторів шкіл і міста Нью Йорку не міг бути ніякою несподіванкою цей стан, що нагло став темою загального обурення і дискусії.

Розуміється, відповідні політичні сили стараються це збільшення числа дітей у шкільному віці оправдати зростом числа нових іммігрантів, проти яких тепер ведуть відповідну акцію для зміни законів.

Однак це не є причиною браку приміщень для дітей, бо коли б сьогодні було до розпорядження хоча б тих 100 шкільних будинків, що їх місто з легким серцем позбулося, то проблема не була б так затяжкою.

Але найважливішим є господарка міста та бюджет на школи, який в останньому часі зменшено майже на половину із пропонованих 7.4 блн. дол. Причиною зменшення, розуміється, є фінансова криза, про яку не говориться публічно, але яка існує на усіх відтинках життя, і то не лише на культурному. Незалежно від того, криза шкільництва в Нью Йорку — це справа місцевих чинників які, голосуючи за бюджетом, радше мають тенденцію ставити на першому місці такі видатки для міста, що дають безпосередню користь. Наприклад, направа шляхів чи мостів, якими кожного дня їдуть тисячі чи мільйони авт, видається для кожного, що ними користується, найважливішою проблемою. Однак, коли ми маємо нагоду їздити тими шляхами і з власного досвіду переживати, як їдуть ці наприви, що мають нам облегшити щоденну комунікацію, то справді можна мати сумніви, чи стратегія адміністраторів міста є правильною і чи справді наші податки їдуть на правильну ціль, чи може зникають у кишенях різних осіб, які відповідальні за стан шляхів та мостів.

Хто має «щастя» щоденно їхати одним із мостів, які ведуть до Мангеттену, добре знає, як поступає праця направо, що часом нагадує оповідання про советську систему, з якої так цілий західний світ сміявся.

Читаємо, що три найважливіші адміністратори Нью Йорку пропонують три різні можливості, як зібрати відповідні фонди на розбудову і на праву шкіл, щоб усі учні мали в них відповідні приміщення. Але всі три пропозиції не знаходять підтримки, або виказалися легально неможливими.

Отже виглядає, що брак приміщень для учнів залишиться постійною проблемою на цей і наступні роки, так як і направа доріг і мостів. Адміністратори міста будуть шукати за засобами поправи далі безупинно, а хтось із такого стану має фінансовий прибуток.

Тим часом у преповнених школах навчаються також і наші українські діти, яких в Нью Йорку так багато і про них в першу чергу мусимо думати та журитися в цих обставинах.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції «Свободи» разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними загдами-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (детко розуміє що вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було не поправити речення, якщо зажде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріалах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція

Василь Сокол

НЕ ЗАБУВАЙМО ПРО МИНУЛЕ

Величне свято українського народу, п'ятиріччя незалежності держави, було не лише днем налегного святкування за сподіяне віковичне прагнення народу до рівноправного з усіма народами творчого життя, але й невідкладною потребою по-вськденно дбати про майбутнє, про зміцнення і прискорення процесу державобудівництва. А думуючи про краще майбуття, слід не забувати й минувшини, яка нагадає нелегкий, складний шлях до нашого сьогодення.

Чумало у зв'язку з цим мовилося, що історія вчить не робити минулих помилок і пам'ятати про обставини і ті сили, що діяли проти визвольних змагань українського народу. Доречно згадати першу спробу в роки всеросійської революції 1917 року здобути волю й незалежність. Події в Росії та Україні в часи, що задовго до захоплення большевиками влади, дуже чітко визначили основну проблему, яка й досі ще своєю нерозв'язністю становить загрозу існуванню держави України. Річ полягає у небезпечних російсько-українських відносинах.

Минуле нагадує нам про зловисну політику московської імперії, продовжену большевиками та її

наступниками, яка вважала Україну недостойною самостійного існування. Від Валуєвського «нет, не било і бить не может», через Ленінське «об Українє і рєчі бить не может» до Горбачовського та й нинішніх російських політиків: «Без Росії Україна не может существовать» — ось головні гасла Москви.

Перечитуючи матеріяли історії УНР, спогади і статті голови Центральної Ради Михайла Грушевського, раз-у-раз натрапляєш на безперервні намагаання Тимчасового уряду Росії не випустити з великодержавницьких рук шойно збуджену Україну. Невинні переговори, які велися Урядом України з Росією у справах нового ладу (липень-серпень 1917 року), нездатні були блашгополучно для України завершитися. В статтях М. Грушевського, опублікованих у невеликому збірнику «Україна і Росія» (1917 рік) докладно описується хід цих безрезультативних переговорів. Наприкінці червня, наприклад, відбулася нібито згода між Петроградом і Києвом щодо мінімальних побажань ЦР (куца автономія), а вже в липні до Тимчасового уряду прийшли монархічні діячі і 4-го серпня, відкинувши попереднє домовлення, запропонували створеному

ним новому Генеральному секретаріатові, як уповноваженому представникові Тимчасового уряду в Україні, інструкцію, в якій, зокрема, такі принизливі для України директиви:

— Територія України складається з п'яти губерній: Київської, Волинської, Подільської, Полтавської та Чернігівської (ще й за винятком чотирьох її повітів).

— Генеральний секретаріат замість 14 дотеперішніх секретарів складатиметься лише з семи. Крім того, над цими секретарями встановлюється нагляд генерального контролера, призначуваного Тимчасовим урядом. А в числі отих семи секретарів повинні бути чотири не належних до української національності, (точніше, росіян, бо для діячів та поляків виділено місце помічників при секретарі в національних справах).

— Генеральний секретаріат опрацьовує та подає на затвердження Тимчасового уряду пропозиції щодо життя країни та її управління. Ці пропозиції можуть бути подані на обговорення Центральної Ради.

Незважаючи на цілковиту відмову вважати Центральну Раду бодай якоюсь владою в Україні, її примусили погодитися

на такі умови. І, як пише голова ЦР М. Грушевський, «після чотириденної дебати більшістю 247 голосів при 36 проти і 70, що утрималися, резолюція була схвалена...» Правда, «констатувалося, що ця інструкція перейнята імперіалістичними думками російської буржуазії... недовір'ям до змагань демократії України...»

Відразу ж Генеральний секретаріат став виконувати вказівки Москви по суті колоніальних порядків: керівництво сільсько-господарськими справами належати військовим органам, заборона мати армію, встановлення твердих цін лише на збіжжя, запровадження кари смерті та суворих репресій.

Згадується нами це як доказ нахабної адміністративно-командної системи російських політиків, а не просто як слабкість державницької ідеї в Уряді УНР. Навпаки, проголошенням 4-го Універсалу задемонстровано непохитне прагнення українського народу до незалежності, яке викликало кепельну лють московської мілітарної потуги, перед якою не встояла молода незалежна українська держава.

Пам'ятаймо про цю сувору лекцію. Особливе

(Закінчення на стор. 3)

Олександр Серафим

ПЕРЕД НОВОЮ УГОДОЮ В АВТОМОБІЛЬНІЙ ПРОМИСЛОВOSTІ

більних фірм буде першою для підписання угоди, але цього не зробила. Президент американської юнії вважає, що потрібно застосувати новий підхід до справи. Інші думають, що члени юнійної ради не могли погодитися, яка саме фірма має бути першою. Тим часом зайшло рішення, що нею не буде Крайслер в ЗСА.

Кожний з трьох великих автомобільних виробників бажав бути першим у встановленні угоди з юнією, щоб мати гнучкість і можливість маневру, радше ніж наслідувати зразок, встановлений кимсь іншим. Юнія має свої міркування. Наприклад, страйк проти Крайслера мав би найбільше негативний вплив на участь робітників в прибутках. Вона також не бажав конфронтації, що було нормою в минулому. Президент юнії Стивен Йокіч ви-

пробовує новий підхід — прямі переговори з керівниками фірми. Він сказав: «Наше членство не вибрало нас, щоб ми страйкували, а для того, щоб ми підписали угоду». Деякі фахівці вважають, що через прямі переговори з головами компаній юнія може домогтися кращих умов. Провідники юнії домовилися проводити переговори з кожною фірмою «великої трійки» одночасно.

Найбільш суперечливим питанням в переговорах є виробництво складових частин — у фабриках «великої трійки» чи поза ними — і хто має про це вирішувати. Виробництво частин дає роботу половині робітників, які належать до автомобільної юнії. Джеренал Моторс, правдоподібно, не підміш жодної угоди, яка б обмежувала її конкурентність — де вона має закупляти

свої частини, бо найбільше частин для неї продукують юнійні робітники. Юнійні робітники заробляють приблизно удвічі більше від неюнійних.

Коли виробники автомобілів віддають за контрактом виготовлення складових частин своїм незалежним постачальникам, щоб знизити вартість виробів, вони переконують їх визнати робітничу юнію, тобто щоб їхні працівники стали членами юнії. Це робиться на бажання юнії. Інша можливість може бути така, що юнія погодиться на перенесення виробництва частин, але до постачальників, робітники яких вже є членами юнії.

Юнійні робітники, які відійшли на пенсію, домагаються від своїх провідників, щоб нові угоди з виробниками взяли до уваги вплив інфляції на пенсії. На їхню думку, індексування підвищило б їхні пенсії. Пенсії підвищуються з кожною угодою, бо в ній є певна однаразова платність до пен-

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Чия правда?

Відносно подій доволу Акту 30-го червня 1941 року, довершеного у Львові за почином ОУН(Р) і створення Українського Державного Правління під проводом Ярослава Стецька, нещодавно я наткнувся в нашій пресі на два суперечливі твердження, якщо ходити о позицію фракції ОУН полк. Андрия Мельника до створення уряду Ярослава Стецька в урядовому політичному спектрі зайняли мельниківці. Андрій Мельник відразу написав листа на ім'я Гіллера та Ганса Франка, в якому відмежовується від створення уряду у Львові. Мельниківці газети «Наступ» (Прага), «Український Вісник», «Сурма» (Берлін) заявили, що уряд Ярослава Стецька незаконний.

У «Свободі» зі 16-го серпня ц. р., у другій частині рецензії під назвою «Нескоримий Львів» на книгу Ольги Вітошинської «Непереможний Лев» Володимир Жила цитує з її книжки, наводжу: «Фракція ОУН полк. Андрія Мельника склала на руки голови Правління заяву лояльності до Тимчасового уряду. У цьому була безперечна заслуга Митрополита Шептицького, який намагався об'єднати всі сили для відбудови держави».

У тернопільському міському часописі «Тернопіль Вечірній» з 29-го червня ц. р., (стор. 2) Павло Сливка, депутат Тернопільської Міської Ради, у його статті п. з. «Державу нам ніхто не подарує, її треба здобувати» пише: «Негативну позицію щодо створення уряду Ярослава Стецька в українському політичному спектрі зайняли мельниківці. Андрій Мельник відразу написав листа на ім'я Гіллера та Ганса Франка, в якому відмежовується від створення уряду у Львові. Мельниківці газети «Наступ» (Прага), «Український Вісник», «Сурма» (Берлін) заявили, що уряд Ярослава Стецька незаконний».

Чия тут правда? Тепер понад 55 років проминуло від того часу. Думаю, час лишити для історії одну правду, а не дві, а то, не дай Боже, щоб колись наші нащадки не хитали зі сумом головами над їхніми дідами.

Володимир Сушко
Балтимор, Мд.

Прекрасний приклад до наслідування

У «Свободі» з 29-го серпня ц. р. мені приємно було причитати коротку статтю «Новий професійний музика — В. Марків». Особисто я Віктора Марківа не знаю, але життя так склалося, що з його батьком, Богданом Марківим, ми стрінулися в далекій від України Еспанії, в Мадриді.

Богдан приїхав до Мадриду на музичні студії з Німеччини, правдоподібно — в 1952 році. Українська Студентська Громада в Мадриді в тому часі нараховувала 20-25 студентів. Існував студентський хор, але диригента не було, тому що колишній диригент закінчив студії і виїхав на працю до Берселя. Ми всі були задоволені, що Богдан перебрав цю нелегку функцію і зручно провадив хором.

Недовзі, на наш Великийдень, нас запросили засвітити Службу Богу в еспанській церкві. Диригент наполягав, що першу частину «Ангел Воляще...» має засвітити «трію» або «кварти». Не легко було знайти солістів-добровольців, але вкінці вони знайшлися. Мені припала баритонова партія. По Службі Божій поспісалися гратуляції для диригента і солістів, а найважливіші для нас — гратуляції від Росарітас, Карменсітас,

Елвірас, Монтсеррат, Амеліас та від інших сеньорітас. Наш диригент стояв на боці і з усмішкою, між іншим, промовив до солістів: «Бачите хлопці... (додаючи тут добре знаний студентський прикметник для кращого зрозуміння даного моменту)... я вам говорив не один раз, що ви маєте могутні і милозвучні голоси, так що в майбутньому справа солістів розв'язана».

Від того часу вже минуло кілька десятків років. Але і тепер, коли на Великийдень в нашій церкві співають «Ангел Воляще», мені мимовільно пригадується наш сольспів в еспанській церкві і наше дружнє студентське співжиття в тій далекій, привітній країні — Еспанії.

Я із широго серця гратуюлю колезі Богданові і його дружині Галіні за досягнення, до яких вони, без сумніву, немало причинилися; а молододу професорові в Нью Гейвен університеті, Вікторові Марківу, бажано дальших успіхів у його музичній професійній праці. Слід підкреслити, що це прекрасний приклад до наслідування для інших молодих людей.

Д-р Михайло Білик
Філядельфія, Па.

пити найкращі місця.

«Україна — це ми, — сказав один з них другому, — а наші спортовці — це дружина України. Нам треба гідно відпровадити їх в дорогу до Атланти».

І знову мені не вірилось, що це — Київ, де донедавна української мови майже не було чути на вулицях міста, в підземці чи в автобусах. А український патріотизм здавався тоді нечуванним. Але той патріотизм там був, жеврів й помалу розгоряється в повне полум'я.

Так, Україна живе! Доказом була пізніше не тільки ця розмова між молодими людьми, а й святоточні виступи представників Національного Олімпійського Комітету України, представника Президента та багатьох депутатів, які вийшли на трибуну привітати спортовців української олімпійської національної збірної та заохотити їх до успіхів в Атланті.

А від Президента Леоніда Кучми була обіцянка нагород за кожну здобуту медаль. Після того спортовці в синьо-жовтих одностроях дякували людям квітами, які їм були подаровані в дорогу, а люди відповідали їм оплесками та помахуванням синьо-жовтих прапорів, яких безліч можна було бачити на площі. Відтак, коли вже спортовці зійшли з трибуни, відбулася програма в їхню честь, де виступали різні відомі артисти України, а українські пісні лунали над містом до пізнього вечора.

Свято закінчилося фаєрверками, які різнокольорово вибухали над Києвом під оплески задоволених киян та гостей, які масово відвідують літом нашу золотуверху столицю.

Пройшло трохи часу, й з Атланти почали приходити новини про XXVI Олімпійські Ігри. Люди сиділи прикуті до телевізійних екранів. Де не підеш, всюди розмови ті ж самі: «Як там наші в Атланті?» Нарешті Україна має золоту медаль, її здобув Вячеслав Олійник у боротьбі-лужанні, група 198 фунтів. На екрані оголошують перемогу першона В. Олійника з України, він із вітчих біжить, піднімає руки, хапає український прапор, обвиває ним свої плечі й біжить далі довкола стадіону,

(Закінчення на стор. 3)

Лариса Сонна

З Києва до Атланти

5-го липня в Києві відбулися урочисті проводи в дорогу української олімпійської національної дружини на XXVI Олімпійські Ігри в Атланті, Джа.

На це свято вийшов чи не весь Київ. Хрещатик та Площа Незалежності були заповнені людьми. І не вірилось, що це ось наша українська олімпійська дружина, не якась там «совєтська» чи «радянська», як було раніше, а така наша, дружина України, незалежної республіки, яку визнає вже весь світ і яка буде за місяць святкувати свою п'яту річницю незалежності.

Цю подорож для української дружини уможливила українська діаспора, американська фірма «Кока-Кола» та інші установи.

День перед тим на Площі Незалежності несподівано під'їхав до мене на «роллейбейдс» хлопчина років дванадцяти, який роздавав летючки. Вручивши і мені летючку, погнав далі. Він гаяв-їздив по всій площі, й на момент мені здалося, що я в Нью Йорку, бо до таких подій ми звикли там, а не тут, у Києві. Пригланувшись летючкою, я зрозуміла, що то його праця, бо це одна з реклам про урочистий від'їзд української олімпійської дружини до Атланти. На летючці з одного боку — відомості про час і місце свята, а з другого боку — прекрасний «Гімн Олімпійців України», написаний Юрієм Рибчинським, музика Геннадія Татарченка, у якому спортовці клянуться Україні вславити її в Олімпійських Іграх:

Україно, нас благослови!
Дай нам крила, щоб важкі дороги
Нас вєли до перемоги.
Україно, нас благослови!

Ми клянємось славити Тебе,
Щоб на світі знали всі народи
Твою силу, Твою вроду.
Ми клянємось славити Тебе!

У Києві перед від'їздом на Олімпіаду.

І знову мені не вірилось: невже це я в Києві?

Пригадалася мені моя перша подорож в Україну сім років тому, коли, приземлившись на летовищі Бориспіль, я боялась, що в мене знайдуть у валізці книжку «Холодний яр» Юрія Г. Горського та іншу українську літературу, яку я привезла на передрук в Україну, бо ж тоді ще така література була заборонена, а таких туристів, як я, могли б і заарештувати.

А тут от така летючка! Сидячи на лавці, я почала прислухатися до двох юнаків, приблизно по 17 років, які теж отримали летючку від маленького хлопчини і почали читати її та між собою розмовляли. Видно було, що це хлопці, для яких українська мова не була мовою щоденного вжитку, бо читали її досить слабо, та в їх голосах можна було відчувати захоплення майбутньою подією-святком, на яке вони збиралися прийти дуже раненько, щоб захо-

У ПОНЕДІЛОК, 9-ГО ВЕРЕСНЯ, прем'єр Ізраїля Бен-Ямір Нетанягу відбув одногдинну розмову у Білому Домі з президентом Биллом Клінтоном. Як і було передбачено політичними аналітиками більшість їхньої розмови зосереджувалася на можливості продовжити чи радше відновити переговори про замирення на Близькому Сході між Ізраїлем і Сирією. Однак прем'єр-міністр Ізраїля відразу підкреслив, що ніколи не погодиться на вимогу Сирії — відтягнути війська Ізраїля з Голанських пагорбів, як передумову до започаткування таких переговорів. Президент Клінтон обіцяв, що ЗСА зроблять все можливе, щоб таким переговорам дати початок.

МИНУЛОЇ СУБОТИ, 7-ГО вересня, пожежа цілковито знищив окремі частини великого готелю у Діснленді біля Парижу. Понад 1,500 гостей були змушені втікати перед вогняною небезпечкою, а велика кількість з них тілки в нічній одежі. Анні Жан, речниця Діснленду, повідомила, що дев'ятьом особам потрібно було лікарської допомоги від зачадження димом, а чотири із них в тому дні вагітні жінки залишено в лікарні для дальшої обсервації. Вогонь на щастя розпочався в 6:45 год. ранку, коли вже багато гостей було пробуджених, але причин цієї пожежі місцева влада ще не з'ясувала.

ВПРОДОВЖ ОСТАННІХ 15 РОКІВ стейтові адміністрації домагалися від Федерального уряду більше прав, щоб вирішувати справи допомоги потребуючим у їхніх стейтах. Коли 22-го серпня, президент Билл Клінтон підписав новий закон у цій справі, який саме дає широкі права стейтовим урядам в адмініструванні федеральними грошми призначені для допомоги потребуючим, то стейтові урядники заявили, що мусять мати точнішу інтерпретацію цього закону, який на їхню думку має багато неясних місць. А тому, що новий закон передбачає цілий ряд можливих кар, якщо його не виконуватиметься точно, то стейти не хочуть наражувати себе на будь-які можливі санкції.

Не забуваймо...

(Закінчення зі стор. 2)

значення для нинішньої України, що увійшла в шостий рік незалежності, мають важливі політичні твердження Михайла Грушевського, висловлені в розділі „Демократичні гасла й українські домагання” в цій же книжці „Україна — Росія”: „Гасло міжнародної політики, проголошене революційною демократією всупереч і у відміну імперіалістичних забаганок буржуазії, „Мир без анексії і контрибуцій” в основі сво-

їй містить принцип, що народність чи область не може бути силувана до переходу в залежність від іншого народу (анексія), ні до відступлення певних своїх матеріальних засобів на потребу інших народів чи держав (контрибуція)... Платити пропорційно більше до державного скарбу так, як Україна платити на імперські потреби Росії — значить давати не одноразову, а постійну, хронічну контрибуцію... Це наслідок перемоги державного централізму над свободним самоозначенням країни. Так само тримання Ук-

Дослідники проблем еліти основними елітарними ознаками вважають: доброзичливість, благородство, гідність, милосердя, сумлінність, етичний інтелектуалізм, здатність творчо мислити, поштовх духовний рух, активний пошук, відповідальність.

Аналізуючи історію кобзарства, звичай, обряди і традиції кобзарів, бандуристів, лірників не обійшло признати, що більшість, особливо передовим представникам кобзарства, притаманні усі вищезазначені елітарні ознаки.

Елітарне гасло: „Вимагати від себе більше, ніж інші” — було завжди характерне для кобзарів та лірників, допомагало їм постійно зберігати високий рівень виконавської майстерності та художньої цінності їх репертуару.

Духовний пріоритет кобзарської справи завжди був домінуючим і ставився вище виконавського ремесла. Це добре розуміли не тільки народні співці, але й суспільство, яке завжди високо цінува-

раїни в стані залежності від влади іншої країни — це насильна анексія”.

Яскраво висвітлюють ці висловлення Михайла Грушевського недавно і нинішню політику російських імперіалістів. В їхньому зухвалому прагненні відірвати від України Крим з „ісконно руським” Севастополем.

Не забуваймо, яку контрибуцію Україна платила Росії протягом останніх десяти років большевицького правління. Загарбала багатства дашавських та шебелинських газових родовищ, а тепер душить Україну своїм газом, високими цінами і обмеженням обсягом достав його.

Незалежна Україна пройшла нелегкий шлях до свого п'ятиріччя незалежності. Майбутнє її полягає в дійсній незалежності від Росії. Переборюючи труднощі, навчаючись на помилках минулого, в наступне п'ятиліття Україна напевне стане на самостійній основі економічної і культурно-політичної незалежності. Шлях до її могутності і всебічного розквіту незворотний.

Кобзарство — еліта українського народу

ло і шанувало кобзарство, як свою еліту.

Прототипами кобзарів можемо вважати ще народних співців-гудців князів доби Бояна, Митусу, Мануйла, які згадуються в старинних літописах. Музикантів з кобзоподібними інструментами зображено на фресках Софійського собору в Києві, а також на інших старовинних картинах.

В XV—XVII століттях кобзарське мистецтво набуло небувалої популярності. На кобзарів і бандуристів у вищих верствах суспільства, грали на них і селяни, і козаки.

Високе кобзарське мистецтво було відоме і за кордоном. До складу придворних музикантів королів та вельмож часто входили бандуристи.

Великою пошаною кобзарство користувалося на Запорізькій Січі. Елітарні функції кобзарства розуміли та успішно їх використовували у своїй діяльності гетьмани України, зокрема, Богдан Хмельницький, Іван Виговський, Іван Мазепа та ін. Так, Богдан Хмельницький дав певні уповноваження кобзареві Макушенкові закріплюючи їх своїм універсалом.

Суспільно-політична роль кобзарства особливо зросла з втрагою Україною її незалежності. Про це добре знали поневолювачі, які завжди переслідували кобзарство. Незважаючи на репресії та

Перед...

(Закінчення зі стор. 2)

сійного фонду. Статистика, базована на останніх трьох угодах, вказує, що якщо б пенсії були індексовані до вартості життя, вони були б менші, ніж на тепер. Тобто, пенсії росли багато швидше, ніж індекс цін на споживчі товари.

Вже три роки тому була серйозна розмова під час переговорів, щоб продовжити час угоди. Довгий час стабілізує кошти і уможливило робити рішення стосовно майбутнього продукту та інвестицій більш акуратно. Крайслер і Форд підняли справу тривалості угоди вже цього року. В 1950-их роках існували п'ятирічні угоди. Перша угода Джеренал Моторс в 1937 році була лише на один рік. В Канаді, з огляду на державні закони, які дозволяють страйки лише після закінчення угоди, юнія бажав зменшити строк угоди до одного року.

Робітники, які перебувають у системі участі в прибутках, не є зацікавлені в страйку, який впливає негативно на прибутки. Ця система виплатила робітникам Джеренал Моторс за останні три роки пересічно 1,390 дол., Крайслера — 15,500 дол. і Форда — 7,050 дол.

В ЗСА президенті локальних юній бажують взяти за свою ціль підписання угоди з Джеренал Моторс. В головному бюрі юній є інше наставлення, там бажують спричинитися до перебрання Клінтона і хочуть оминути будь-яку конфронтацію перед листопадними виборами.

Канадська автономія вибрала при кінці серпня компанію Крайслер, з якою випрацює першу угоду до 17-го вересня; Форд і Джеренал Моторс будуть „змушени” її прийняти пізніше. Провідник юній сказав, що він не має наміру спричинити жодного зменшення обсягу виробництва в фірмі Крайслер, в якій працює 12,600 юнійних робітників. Більшість спостерігачів не думає, що прийде до страйку, бо взаємини між Крайслером і юнією є надзвичайно приязні.

масові нищення „владі імушми” та поневолювачами, кобзарство, завдяки всенародній підтримці, вижило та збереглося до наших днів.

В усі часи свого існування кобзарство проявляло велику організованість та самодисципліну. Народні співці-музиканти гуртувалися в цехових об'єднаннях-братствах, які відіграли визначну прогресивну роль у розвитку кобзарського мистецтва. Щоб стати кобзарем, треба було пройти сувору цехову школу, досконало вивчити репертуар, добре оволодіти інструментом.

Велике значення надавалося збереженню давніх кобзарських традицій, які базувалися на своєрідній кобзарській філософії, в основі якої лежали християнська віра і висока моральність, любов до рідного краю та свого народу, вимогливість до репертуару і виконавської майстерності. Культивувалася пошана і дбайливе ставлення до інструменту. Кобза, бандура і ліра вважалися „святими інструментами”, а кобзарів та лірників в народі називали „Божими людьми”.

Основні кобзарські ліричні традиції були викладені в так званих „Устинських книгах”, своєрідних неписаних законах і вказівках, які передавалися усно від вчителя панотця до перевіреного, відданого кобзарству новобранця. Вони служили

своєрідними збірниками рекомендацій з освоєння кобзарського мистецтва, і зводом правил поведінки, і устними підручниками вивчення таємної лебійської мови. „Устинські книги” кобзарства чекають своїх дослідників, їх величезне значення важко переоцінити.

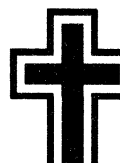
Тоталітарний комуністичний режим колишнього СССР робив усе, щоб знищити будь-які прояви славних-кобзарських традицій. Незважаючи на це, окремі кобзарські звичаї, обряди та традиції збереглися до наших днів і далі культивуються в житті та творчості сучасних народних співців.

Кобзарське мистецтво, як явище самобутнє і творче, проявляло величезний вплив на формування суспільної думки та виховання молодого покоління українського народу, зокрема формування рідної еліти в усі історичні часи.

Тепер, в час відродження української держави, відроджується та вдосконалюється і сучасне кобзарське мистецтво. Створена і офіційно визнана Всеукраїнська спілка кобзарів, бандуристів і лірників. Кобзарство стає могутнім інтелектуальним потенціалом України. Використати його багатовіковий досвід та величезні духовні і творчі потенціальні можливості для формування нового свідомого суспільства — завдання нашої доби.

Б. Жеплинський, вчитель кобзарства Львівської середньої школи ч. 75.

ЧОТИРИ ДНІ ПІСЛЯ НИЩІВНОГО гурагану „Френ”, мешканці стейту Північної Кароліни, а зокрема мешканці містечок розташованих на побережжі Коси Страху ще й досі не можуть повертатися до своїх домів. Головною причиною цього є існуюча небезпека від гураганом понижених і зруйнованих будинків, електричних проводів і браку питної води. Хоч стейтові власті та Червоний хрест допомагають чим можуть, то проблема харчування бездомних від гурагану людей починає бути проблемою. Тим часом новий гураган загрожувє Пуерто Ріко, а ті, що передбачують погоду не можуть дати запевнення, що цей новий гураган може знову загрожувати потерпілим місцевостям.

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 22-го серпня 1996 р. в Челтенгем, ПА упокоїлася у Бозі на 84-му році життя наша невіджальована хресна МАМА і КУМА

**бл. п.
СВГЕНІЯ (НУСЯ)
КУРИЛОВИЧ-ЧАПЕЛЬСЬКА**

Від молодечих років, які почалися у Львові, творили ми з Нусею і її родиною одну тісно пов'язану сім'ю, яка переживала спільно всі радості і сумні хвилини нашого життя.

Вічна їй пам'ять!

В глибокому смутку:
хришчаник — ДМИТРО ДУРБАК з родиною
куми — МАРІЯ і ТАРАС ДУРБАКИ

Опечалені рідні покійної висловлюємо наше найближче співчуття.

Ділимося сумною вісткою з членами УВАН та з широким колом громадянства про несподіваний відхід 7-го вересня 1996 р. з життєвого шляху

**св. п.
д-ра
МИХАЙЛА
БОРЕЦЬКОГО**

дійсного члена Української Вільної Академії Наук у ЗСА, довголітнього її віце-президента, а в роках 1990 — 1992 виконуючого обов'язки президента, автора понад 20-ох наукових праць в українській та англійській мовах, професора американських університетів, науковця-економіста — практика та теоретика з питань торгівлі та економіки СССР та України, дорадника у федеральному уряді у Вашингтоні ДК, нагородженого цим урядом в 1971 р. золотою медаллю.

Нехай легкою буде йому американська земля.
Осиротілі рідні складаємо найщиріші вислови співчуття.

УПРАВА та СПІВРОБІТНИКИ УВАН

ГОЛОВНИЙ ПРОКУРОР ІЗРАЇЛЯ Мікаель Бен-Яір заявив, що Єгуд Ольмерт, посадики Єрусалиму та чільний член лікудської партії прм'єр-міністра Бен-Яміна Нетанягу, бути суджений за корупцію. Є. Ольмерт, близький співробітник прем'єр-міністра Б. Нетанягу, тепер проходить слідство пов'язане з оскарженням його у корупції, зокрема у придбанні нелегальних фондів для партії Лікуд, у той час коли він займав становище партійного касира під час передвиборчої кампанії 1988 року та у фальсифікації фінансових звітностей.

У ЛІТТЛ РОК, АРК., МИНУЛОЇ середи, 4-го вересня, оскаржена в афері Вайтвотер, Сузан МекДугал відмовилася відповідати на питання окремої лави присяжних про свого колишнього партнера у цій афері Билла Клінтона. З уваги на це, суддя звинуватив її у зневазі суду та покарав ув'язненням. На відбуття тюремної кари вона зголосилася у понеділок, 9-го вересня. У зв'язку з цим, довкола афері Вайтвотер, витворилися нові спекуляції щодо причетності подружжя Клінтонів у цій афері.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
нашої найдорожчої ДРУЖИНИ, СЕСТРИ і МАМИ

**св. п.
НИНИ МУДРИК-МРИЦ**

буде відправлена
ПОМИНАЛЬНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
30-го вересня 1996 р. о год. 7-й веч.
в церкві св. о. Миколая в Торонто.

Про молитви та участь просить
родина покійної

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас до свого Творця 30-го липня 1996 року на 77-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

**св. п.
проф. д-р
ТЕОДОР БОГДАН
ЗАЛУЦЬКИЙ**

Цією дорогою хочемо сердешно подякувати родині, приятелям і знайомим за вислови співчуття, за Служби Божі, молитви, за квіти та участь в похоронах дорогого нашого покійного.

В першу чергу дякуємо о. шамб. Левові Москові, парохів катедрі св. Володимира в Стемфордї за похоронні відправи і зворушливу прощальну проповідь. Також дуже дякуємо о. Митрофану Михайловичу, парохів церкви Пресвятої Родини у Вашингтоні за похоронні відправи і прощальні слова.

Рівнож сердечно дякуємо всім промовцям, які в прощальних словах підкреслювали шляхетні прикмети покійного, як примірного християнина, працьовитого, жертвенного на церковні, наукові і народні цілі та щирого українського патріота.

Щиро дякуємо усім, хто приїхав віддати останню прислугу нашому найдорожчому покійному в Стемфордї, як також в мавзолею у Вашингтоні на українському цвинтарі та попросити дорогого Богдана на вічний спочинок.

Нехай Всевишній нагородить вас всіх Своїми ласками і добрим здоров'ям, а покійному Богданові нехай Господь дасть вічну щастливість у Своєй Царстві, де нема болів, ні терпіння тільки життя вічне.

У глибокому смутку
дружина — МИРОСЛАВА зі синами і родиною.

У світлі пам'яті д-ра Теодора Богдана Залуцького пересилаю даток 1,000 дол. на Студію у Гарварді.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, 12-го вересня 1995 року у Філадельфії, по тяжких терпіннях відійшла на вічний спочинок моя дорога МАМА, СЕСТРА, БРАТОВА і ТЕТА

**сл. п.
ДАРІЯ ПЕНЦАК
з дому РАТИЧ**

Цією дорогою складаю щирю подяку всім, що продовж довгої і тяжкої недуги моєї найдорожчої мами, відвідували її в старечому домі.

Я безмежно вдячний Всесечнішому отцеві докторові митратові Іванові Білянничеві парохів церкви Христа Царя, за часте відвідування її в старечому домі, уділювання Найсвятіших Таїн, та теплі слова потіхи. Щиро дякую йому за похоронні відправи в заведенні Насевича, як також в церкві за відправу св. Літургії, та проповідь зі словами потіхи та розради. Дякую дякові Петрові Ділябозі за зворушливе відспівання Парастасу і св. Літургії.

Дякую вуйкові Іриневі за Канаді, що приїхав на похорон, вуйкові Славкові, теті Дарії та Ізидорові за опіку, та часте відвідування моєї мами. Дякую теті Гені Ратич і теті Любі Лаличак-Лесько за їх часте відвідування. Дякую вуйкові Юркові, теті Наді і Ані Цигельським за часте відвідування. Дякую Романові і Ірені Прончакам за співчуття і поради.

Дякую за квіти від родини: Сфрем Дарія Іриней і Гізеля Ратичі, брати Сфрем і Іриней, Ізидор-похрестник, Дебра Лі, родина Прончак, Марта і Роман Ярош та Грін Егерс-старший дїм.

Служби Божі: Сфрем і Дарія Ратич, Ізидор Ратич, Любомир і Анна Ратич, Іван і Ольга Ребенські, Ірена Кравців і Ірена Ярош.

На Будову церкви Христового Воскресіння у Львові: зложили:

по 100 дол.	Олег і Марія Кальби;
по 50 дол.	Юрій і Надя Цигельські, д-р Ігор і Варка Цигельські, Стефа Цигельська;
25 дол.	Джим і Дануся Треген;
по 20 дол. з	Орест Кальба, Ігор і Христина Кальби і Роман Цигельський;
по 10 дол.	Олег і Реня Цюки, Ран і Аня Геген, Дануся Цигельська і Лалія Цигельська і Хріс Деянделло;

На сироти:

по 100 дол.	Сфрем і Дарія Ратич, Олег і Іванка Ратич;
50 дол.	Ростик і Галина Ратич;
45 дол.	Ізидор Ратич;
по 25 дол.	Олесь і Фріда Ратич, Володимир і Анна Мелько;
20 дол.	Іриней і Гізеля Ратич;
10 дол.	Любомир і Анна Ратич.

Дякую похоронному заведенню М. Насевича за поради і візирцеве переведення похорону. Тіло спочило на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі у Філадельфії, Па.

Дякую всім, що зложили співчуття усно, телефонічно і писемно. Коли когось пропустив, прошу вибачити.

Нехай Всевишній Господь нагородить усіх вас щедрими ласками за ваші добрі серця.

син — ЮРІЙ

В першу болочу річницю відходу у вічний спочинок моєї найдорожчої мами сл. п. Дарії Пенцак з дому Ратич будуть відправлені Заупокієні Служби Божі 12-го вересня 1996 р. в церкві Христа Царя у Філадельфії, Па.; Благовіщення, Філадельфія, Па.; св. Михаїла, Балтимор, Мд. і св. Василія Вел. Ляшів, Канада.

Рідних, приятелів і знайомих просимо в цей день згадати покійну у своїх молитвах.

Cius Press
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta T6G 2E8
tel 403 492-2972
FAX 403 492-4967
e-mail: cius@ualberta.ca

у 400-ліття Берестейської унії
видавництва Канадського Інституту Українських Студій
пропонує читачам нове англомовне видання

The Ukrainian Greek Catholic Church and the Soviet State (1939–1950)

Bohdan R. Bociurkiw

ПОЯВИЛАСЯ
Детальна, наукова аналіза Сталінського наступу на Українську Католицьку Церкву, написана на підставі широкої джерельної бази, включаючи ново-доступні документи із колишніх засекречених архівів НКВД.
320 ст. 12 сторінок ілюстрацій
ISBN 1-895571-12-X
\$39.95 + \$4.00 за пересилку
Шукайте в книгарнях або замовляйте прямо від видавництва.

http://www.chass.utoronto.ca:8080/~tarn/projects/press.html

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагус Омелян Твардовський

15 серпня 1996 року

Українська Спортова Централь Америки і Канади

Голові Управи Миронові Стебельському
Фінансовому секретареві Олесеви Напорі
Секретареві Романові Пиндусові
Пресовому референтові Омелянові Твардовському

Вельмишановні друзі!

Вперше виступаючи на літніх Олімпійських Іграх, в Атланті збірна команда України здобула 9 золотих, 2 срібні і 12 бронзових медалей, посівши 9 місце серед 197 країн, що брали участь в Олімпіаді. Виступ наших олімпійців одержав високу оцінку Президента України Леоніда Кучми, Верховної Ради і Уряду, широкого загалу. Звідусіль надходять поздоровлення на нашу адресу. Своім виступом українські спортсмени в значній мірі сприяли зміцненню авторитету нашої молододі держави на міжнародній арені.

НОК України вдячний Проводові УСЦАК, усім його членам за підтримку і фінансову допомогу, що в значній мірі сприяло нашому спільному успіхові і є добрим подарунком до 5-ої річниці незалежності України. За все це Вам усім щира подяка і шана. Сподіваємось на дальшу співпрацю.

З наступаючим святом — 5 роковинами незалежності України!

З найкращими побажаннями,

В. Борзов,
президент НОК України

Уточнення списку
жертводавців на
Олімпійський Фонд
при УСЦАК

УСВТ „Ч. Січ” — „Джерзі
Прайд” СК — 1:0

У поданому списку
жертводавців на Олімпій-
ський Фонд при УСЦАК у
„Спортових Вістях”
„Свободи” в ч. 140 по-
милково були пропущені
жертводавці з листи міста
Сиракуз: по 25.00 дол. —
д-р Володимир Прокопів,
Володимир Ревюк,
Андрій Рочий; 5.00 дол.
— Ілько Мигдаль.

Шаховий турнір УСЦАК
відбудеться на „Верховині”

Чемпіонат УСЦАК з
шахів за 1996 рік, що від-
значатиме ювілей — 30-
ліття цих турнірів, запла-
нований на 5-6-го жовт-
ня.

Організатор і спон-
зор: УСВТ „Чорноморська
Січ”, Нью-Йорк.

Господар: Управа оселі
„Верховина” в Глен Спей,
Н. Й. За нічлігами з хар-
чуванням просимо дзвонити
на тел. (914)856-1323.

Система гри: 5 або 6
рунд за швейцарською
системою, де кожний грав
в кожній rundі — ніхто не
відпадає. Часова контро-
ля: по одній годині для
кожного — партія трива-
тиме не довше, як дві го-
дини.

Початок: год. 12 в по-
лудне в суботу, 5-го жовт-
ня.

Вписове: 25 дол.

Нагороди: перша —
200 дол. Перший юніор
нижче 18 років — 100
дол. Перший з рейтингом
нижче 2000 — 100 дол.
Передбачається 2 і 3 на-
городи, залежно від кіль-
кості учасників. Чемпіон
одержить перехідну чашу
„Ч. Січ”, присвячену пам’яті
інж. Льва Блонаровича.

Учасників просимо
привезти шахи та шахові
годинники.

Ланка шахів УСЦАК

(от)

Скористайтеся з виняткової нагоди!

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГолошення

до АЛЬМАНАХУ

(Календаря УНСОЮЗУ)

на 1997-ий рік

який цього року виходить накладом
12 тисяч примірників

Цим Ви зможете познайомити весь український
загал з Вашою установою, Вашою професійною
обслугою, чи Вашим підприємством.

ЦІНИ ОГолошень

Одна сторінка	\$120.00
Пів сторінки	75.00
Чверть сторінки	45.00
Одна восьма сторінки	25.00

Реченець замовлення оголошень
до 30-го вересня 1996 р.

„Щит миру 96” відбу-
вся на львівському поліго-
ні 1-10-го червня цього
року. У спільних вправах
взяло участь 120 амери-
канських військовиків,
членів 1-ої дивізії піхоти,
що стаціонує в місті Вірц-
бург, Німеччина. Спільні
військові навчання були
зорганізовані з українсь-
кою 24-ою дивізією При-
карпатської військової ок-
руги. Цим разом брали
участь військові частини
інших країн: Польщі,
Молдови, Румунії, Сло-
ваччини, Чехії, Болгарії,
Росії. Білорусь відпала
під час підготовки, а Ма-
дьярщина за день до від-
криття вирішила не при-
їжджати.

Американські вояки
прилетіли літаками С-130
до Львова. Усі військові
авта перевезено поїздами
і це тривало три дні.

Головним завданням
„Щиту миру 96” було ви-
школювати вояцтво, щоб во-
но могло впливати та ді-
яти миротворчо в гарячих
точках у східній Європі.

Під час вправ вияви-
лося третя між росіянами
і іншими присутніми вій-
ськами. Російським воя-
кам було сказано не спіл-
куватися з американцями.
Знову ж всі інші народи,
учасники вправ, не бажа-
ли співпрацювати з росій-
ськими військовими час-
тинами.

Навчання відбувалися
в двох частинах. У першій
вишколювалися, як втри-
мувати мир у місцях не-
порозуміння, а в другій бу-
ли польові вправи та ря-
тування людей в небезпе-
ці. До першої частини вхо-
дили такі навчання: кон-
троля обсерваційних
пунктів, ескорт біженців,
мінування потрібних
місць, перша допомога
населенню, комунікація,
перехід рік, швидка до-
помога бойових груп,
вправи різного роду зброї.

Вишкіл відбувався в
мішаних групах, щоб во-
яки різних країн могли
спільно себе пізнати та
підтримувати мир між на-
родами.

Першою мовою нав-
чань була англійська, далі
йшла російська та укра-
їнська.

Генерал-майор Мигз,
командир першої дивізії
піхоти, приїжджав до
всіх вправ. Його пере-
ладачем був Юрій Сасевич
з Вашингтону. Д-р Віллі-
ям Перрі — секретар Де-

партаменту оборони Аме-
рики був на відкритті
вправ, а генерал Шалі-
кашвілі брав участь під
час закінчення миротвор-
чих вправ. Ген.-майор
Кондратенко командував
українськими Збройними
Силами.

„Щит миру 96” мав ук-
раїнських та російських
перекладачів. Українсь-
кими перекладачами бу-
ли: капітан Лі Гайбел,
член активної служби з
Південної Дакоти. Україн-
ську мову вивчив у вій-
ськовому інституті. Нині
він служить у Києві. Ма-
йор Роман Голяш, член
резерви в Чикаго, пере-
ладав у медичній частині
біла дивізійного лікаря
підполк. Джиммі Гейлін-
га.

Вояк-спеціаліст Адрія-
н Грешишин, член націона-
льної гвардії, був пере-
ладачем у батальйоні.
Перший лейтенант Ігор
Кобрин, член національ-
ної гвардії в Нью Йорку,
був перекладачем у шта-
бі. Вояк-спеціаліст Яро-
Роговський, член актив-
ної служби із Чикаго,
який нині служить в Ав-
гсбургу, Німеччина, був
головним перекладачем
на контрольному пункті.

Із цивільних перекла-
дачів треба відзначити
ген.-майора Миколу
Кравців (нині на пенсії),
колишнього командира 3-
ої дивізії піхоти, що ста-
ціонує в Вірцбургу,
Німеччина, в 1987-89 ро-
ках. Він перекладав при
головному штабі. Юрій
Сасевич перекладав для
генерал-майора Мигза.
Юрій Чернін з Чикаго —
для полк. Д. Тайстеда, ко-
мандира 3-ої бригади 1-ої
піхотної дивізії і шефа
операційного центру.

Капітан Лі Гайбел не
тільки вивчив українську
мову, але одержав ступі-
нь магістра східноєв-
ропейських відносин в
університеті в Кензас. Його
магістерська праця бу-
ла на тему „Капелани в
українському війську”. В
Яворові він познайомився
з о. Зеленоком, який ста-
рається вести капелян-
ство в українській армії.

Підполк. Дж. Гейлінг
заснавив, що мав дуже до-
бру співпрацю з українськи-
ми лікарями у Львові. Під
час десанту з гелікоптерів

„Щит миру 96”

один американський вояк
пошкодив око. Його зразу
відвезли гелікоптером до
львівського військового
шпиталю, де очний лікар
полк. Богдан Будиловський
зробив складну опе-
рацію, яка врятувала око.

Мова в українській ар-

тію та економічні рефор-

ми.
Українські Збройні Си-
ли дали три концерти для
різномовних частин.
Минулого року американ-
ці гостили українців на
окремому пікніку. Цього
року українці гостили
всіх присутніх вояків.

Лікар Василь сказав:
„Київ є серцем України, а

Зліва: перекладач Ю. Сасевич, ген.-майор Мигз, ма-
йор Голяш, полк. Малюх.

Вхід на полігон Прикарпатської військової округи.

міє важливим чинником.
Всі написи на полігоні —
українською мовою. Вона
помалу бере верх над ро-
сійською.

Минулого року було
лише двох перекладачів з
рядів української армії.
Цього року їх було коло
20, які вивчили англійсь-
ку мову у військових
школах. Українські вояки
здають собі справу, що
без рідної мови втрачати
волю. Росіяни пропагу-
ють співдружність, збе-
реження імперії, а укра-
їнці наголошують волю,
окремність, демокра-

Львів — душою України!”

Як видно на прикладах,
в американській армії по-
трібно добрих перекла-
дачів, що вільно володі-
ють українською мовою.
Над цим питанням повин-
на застановитися україн-
ська громада. З тією ме-
тою американські вояки,
що знають українську мо-
ву, складають окрему кон-
ференцію, яка відбудеться
28-го вересня в Чикаго, в
Культурному Осередку. За
інформаціями можна звер-
татися на число телефону:
(847)885-8565.

Роман Голяш

Подяка

Дорогі наші країни в
діяспорі!
Парафіяни с. Гарбузів на
Зборівщині складають сер-
дечну подяку всім земля-
кам, за виявлену увагу і
пам’ять, які виражає в
своїх грошових пожертву-
ваннях для наших парафі-
яльних потреб. Приносимо
свої щирі молитви за ваше
здоров’я і шасливе довго-
ліття, а також за те, що ві-
ру свою виявляєте не тільки
словами, а й засвідчуєте

добрими ділами. Це для
нас є надією, що й надалі
будете забувати про своє
рідне село. Нехай мило-
сердний Господь щедро ви-
нагороджує своїх жертво-
давців і зсилає своє щедre
Благословення.

о. Олег Дідух і
парафіяни с. Гарбузів
р-н Зборівський
обл. Тернопільська
Україна

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮЛІЯ ПАНЬКІВ член УНС Відд.
102-го Т-ва ім. св. Петра і Па-
ла в Клівленді, Огайо померла
17-го квітня 1996 року на 83-му
році життя. Нар. 21-го грудня 1912
року в Дрогобичі, Україна.
Членом УНС стала 1950 року.
Залишила у смутку сина Андрія.
Похорон відбудеться 25-го травня
1996 року на цвинтарі Покрова в
Пармі, Огайо.
Вічна їй Пам’ять!

Микола Бобечко, секр.

СТЕНЛІ КАРПЮ член УНС Відд.
130-го Т-ва ім. св. Володими-
ра в Нью Йорку, Н.Й. помер 17-го
червня 1996 року на 82-му році
життя. Нар. 20-го вересня 1913
року на Статен Айленді, Н.Й.
Членом УНС став 1952 року.
Залишив у смутку брата Стефа-
на. Похорон відбудеться 19-го чер-
вня 1996 року на цвинтарі Св.
Марії на Статен Айленді, Н.Й.
Вічна йому Пам’ять!

Юрій Юрків, секр.

ІВАН МОРДА член УНС Відд.
183-го Т-ва ім. Івана Мазепи в
Дітроїті, Миш. помер 20-го квіт-
ня 1996 року на 70-му році жи-
ття. Нар. 1925 року в Україні.
Членом УНС став 1967 року.
Залишив у смутку дружину Гер-
ду, синів Романа і Данієла і
дочку Любу з родинами, 9 вну-
ків і дальшу родину в Україні.
Похорон відбудеться 23-го квітня
1996 року в Woodmere Cremato-
ry in Detroit, MI.
Вічна йому Пам’ять!

Петро Запуга, секр.

КОМЕРЦІЙНІ ВАНТАЖИ
В УКРАЇНУ
та інші країни світу
Tel.: (908) 805-9664
Тільки \$100 за м²
Допомога в розміщенні та обслуговуванні
European Delicatessen, Sea & Air Shipping Service
Українське підприємство
VATRA
INTERNATIONAL
76 MAIN ST., SOUTH BOUND BROOK
NJ, 08880
Офіційний представник фірми **trgm**

МАБЕЛ М. ГАРАКЕ член УНС
Відд. 382-го Т-ва Святиї Трійці
у Френквиллі, Па. померла
в червні 1996 року на 74-му році
життя. Нар. 21-го травня 1922
року у Франкелі, Па. Членом
УНС стала 1982 року. Залишила
у смутку сина Михайла і дочку
Мері Лов Акер. Похорон відбуде-
ся 21-го червня 1996 року на
цвинтарі св. Стефана в Шенан-
доа, Па.
Вічна їй Пам’ять!

Юлія Кресіна, секр.

ПЕТРО ДЖЕЙМС РУДИЙ член
УНС Відд. 217-го в Рочестері,
Н.Й. помер 16-го травня 1995
року на 80-му році життя. Нар.
16-го липня 1914 року в Чикаго.
Членом УНС став 1933 року.
Залишив у смутку дружину Аліс
Вінтер-Рудий і дочку Патрісью.
Похорон відбудеться 19-го травня
1995 року на цвинтарі Вайт Ге-
вен Меморіал Парк в Рочестері,
Н.Й.
Вічна йому Пам’ять!

Оксана Макар, секр.

МАРІЯ КАВКА член УНС Відд.
174-го Т-ва „Ватра” в Дітроїті,
Миш. померла 25-го травня 1996
року на 83-му році життя. Нар.
1913 року в Синодівській Виш-
ні, Україна. Членом УНС стала
1960 року. Залишила у смутку
мужа Миколу, дочку Оксану
Заревич, сестру Ангеліну Кор-
дубу, брата Осипа Бартокова,
п’ять онуків і одну правнучку.
Похорон відбудеться 29-го травня
1996 року на цвинтарі Вудлоуін,
в Дітроїті, Миш.
Вічна їй Пам’ять!

Атанас Спюсарчук, секр.

PARCA Company
DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550
ВСІ НАЙНОВІШІ КНИЖКОВІ
ВИДАННЯ одержите в АРЦІ

ПРАЦЯ

ПОШУКУЄМО

молоду жінку (до 45 років)
до опіки над малою дити-
ною і до домашньої праці.
Нічліг і харч включно.
(201) 283-0054

ПОШУКУЄМО

жінку українку до опіки 4-мі-
сячного дівчинкою. Година
від 9-6-ої веч. від понеділка
до п’ятниці в Брукліні, Н.Й.
Тел.: (718) 935-9525

* ПОСЛУГИ *

Є В Ш А Н

касети, компакт диски, ві-
део, шкільні книжки, комп’ю-
терні програми, та різні по-
дарунки. Замовляйте каталог!
Тел.: 1-800-265-9858

* REAL ESTATE *

БУДИНОК на ПРОДАЖ
Ранчо — 7 кімнат, вітальня з
каміном — розташоване на 8-
ми акрах землі з гірським по-
током. Будинок з 2-ма спаль-
нями до винаму з місячним
прибутком 500.00 дол. 2 милі
від Союзівки. Ціна 179.000 дол.
Тел.: (914) 626-8187

* FUNERAL DIRECTORS *

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

У Дейтона Біч святкували роковини незалежності

В Українському Куль-
турному Центрі в Дейтона
Біч, Фла., громада відзна-
чила п’яту річницю неза-
лежності України.

Голова Українсько-Аме-
риканського Об’єднання
Володимир Коваль від-
крив свято і передав сло-
во Романові Копійчуків,
котрий відчитав Акт неза-
лежності України. Стелла
Чепак відчитала з амери-
канської преси про свят-
кування п’ятої річниці не-
залежності в столиці Ук-
раїні Києві, Володимир Ко-
валь відчитав реферат,
Олександр Басяк відчи-
тала О. Гасцької „Дитино
дитино”, Онуфрій Мізюк
віддеклямував вірш Пав-

ла Тичини „Україно моя”,
а також відчитав вірш
Ганни Черинь „П’ятий не-
залежний рік України”,
Ліда Волошин відчитала
вірш Дмитра Павличка
„К-Л-Я-Т-В-А”. Віра Га-
нушак відчитала вірш Га-
лини Сухомлино-Маняко
„Свобода”.

Всі разом відспівали
„Не пора”, ряд інших па-
тріотичних пісень. На кі-
нець відспівали „Ще не
вмерла Україна”.

Свято закінчено обідом, з
котрого дохід призначено
на сплату довгу Культур-
ного Центру в Дейтона
Біч.

Онуфрій Мізюк

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у
„Свободі” тільки після появи платних оголошень у щоденнику
або „Українському Тижневику”

РЕДАКЦІЯ „СВОБОДИ”

Чи знаєте, що

„СВОБОДА”

це не тільки

найстарший український щоденник у світі
безперебійної появи, але й найдешевший.

За нього платять

члени УНСОЮЗУ 30 центів, а нечлени — 40 центів.

Чи не варто підтримати цю газету

передплатою?

30 Montgomery St.,
Jersey City, NJ 07302